

TOEGANKELIJKE VERHALEN

Voor lezers van veertien jaar en ouder in het vmbo

Elisa van Spronsen. (2018). *Als alles ineens anders gaat*. Amsterdam: Ploegsma. Isbn 978 90 216 7807 86, € 14,99, 133 blz.

Maren Stoffels. (2018). *Fright night*. Amsterdam: Leopold. Isbn 978 90 258 7620 3, € 14,99, 165 blz.

Mel Wallis de Vries. (2018). *Wild*. Utrecht: De Fontein. Isbn 978 90 261 4703 6, € 14,99, 232 blz.

Leerlingen in het vmbo staan bekend als van huis uit niet de meest gretige lezers. Voor wie op zoek is naar geschikte titels hierna drie recent verschenen verhalen.

Meisjes van Parijs

Evi Clement (15) heeft een uitgesproken talent voor tekenen en dan vooral het ontwerpen en het maken van schetsen voor kledingstukken als jurkjes, rokjes, hoedjes, jumpsuits en noem maar op. Haar ouders mogen dan voortdurend benadrukken dat Evi haar best moet doen op school omdat zij voor haar een toekomst zien op de Sorbonne, de beste universiteit van Parijs, maar dát is hun Grote Levensdoel. Evi vindt zichzelf bepaald geen studiebol. Als dochter van een Franse moeder is de Franse taal feitelijk het enige vak waarvoor ze moeiteloos tienerscoort. Veel liever trekt ze erop uit met haar beste vriendin Noor, bezoekt ze feestjes en leeft ze zich uit in haar schetsboek.

Samen met Noor besluit Evi een modeblog te starten, een blog dat behalve over kleding ook gaat over de levensstijl van Franse meisjes onder de veelzeggende naam 'Meisjes uit Parijs'. In de kerstvakantie krijgt Evi huisarrest, omdat ze volgens haar ouders haar achterstanden voor wiskunde moet wegwerken. Het lukt haar evengoed de nodige tijd te steken in het bijhouden van haar blog. Aangezien haar ouders voor zaken enkele dagen naar Parijs zijn, brengt ze bovendien veel tijd door bij Noor, haar tweede thuis.

De blauwe plekken die Evi al enige tijd heeft, wijdt ze aan haar vlucht poging langs de regenpijp toen ze heimelijk het huis verliet om een feest te bezoeken bij Noor. Maar onderzoek wijst uit dat Evi ernstig ziek is. Ze heeft kanker. Dokter Vampier (Evi noemt hem zo, omdat hij voortdurend bloed afneemt) schrijft een behandelingschema voor waarbij Evi twee keer per week naar het ziekenhuis moet om geprikt te worden. Ze komt in aanmerking voor een nieuwe behandeling uit Amerika, een chemo waarvan ze minder bijwerkingen heeft.

Evi is vast van plan haar werk voor haar blog vol te houden, zeker nu 'Meisjes van Parijs' is uitgegroeid tot een groot succes en ze zelfs is gevraagd door een succesvol ontwerpster om de illustraties te maken van haar modeshows. Evi heeft het ziek-zijn echter onderschat. Niet alleen moet ze nu omgaan met alle onzekerheden die de ziekte met zich meebrengt, ook haar vriendschappen, de relatie met haar

ouders en haar toekomstplannen zijn niet meer hetzelfde.

Als alles ineens anders gaat van Elisa van Spronsen (1980) is een echt meidenboek. Het verhaal laat zich eenvoudig lezen en dat maakt dat dit boek heel geschikt is voor de minder ervaren lezers in de tweede en derde klassen.

Evenementen met een duister randje

Maren Stoffels lijkt als schrijfster een andere weg te zijn ingeslagen. Na een reeks enigszins brave verhalen voor leerlingen in de brugklassen (en dan vooral meisjes) richt ze zich nu met het schrijven van thrillers op een oudere doelgroep. Vorig jaar verscheen van haar *Escape room*, een spannende geschiedenis over een groepje jongeren dat moet zien te ontsnappen uit een escaperoom.

Fright night, het nieuwste boek van Stoffels, lijkt qua onderwerp en opzet wel heel erg op *Escape room*. Wederom een vriendengroep die zich opgeeft voor een gezelschapsspel, een evenement met een duister randje. Deze keer een nachtelijk spel, geregisseerd door acteurs die volgens een vooropgezet plan de deelnemers de stuipen op het lijf jagen. Alleen door het uitspreken van een vooraf gedeeld codewoord kan het spel worden afgebroken. De uitdaging is dat dit moment zo lang mogelijk wordt uitgesteld.

Dylan, Quin en Sofia geven zich als vrienden op voor het griezelig uitje. Samen met Martijn en Neele, twee onbekenden met wie het snel klikt, vormen ze

een team dat deelneemt aan de fright-night. Van twee van de acteurs, Reza en Sandy, komt de lezer aan de weet dat zij een verborgen agenda hebben. Zij zijn niet enkel uit op het vermaken van de gasten. Hun levens blijken gaandeweg het verhaal op een verrassende manier te zijn verbonden met dat van de leden van de vriendengroep. Een van hen zal de frightnight niet overleven.

Evenals in *Escape room* wisselt Stoffels per hoofdstuk van perspectief, vertelt ze het verhaal vanuit meerdere personages. Langzaam maar zeker geeft zij brokjes informatie vrij die de lezer meer inzicht geven in het verleden van Dylan. Hij blijkt het slachtoffer te zijn van een moeder die fingeert dat haar kind ziek is en voor hem herhaaldelijk medische hulp zocht: het münchhausen-by-proxysyndroom. Het zorgde niet alleen voor de nodige spanningen in het gezin, maar dreef ook Dylan en zijn broer uit elkaar.

Het voortdurend veranderen van perspectief, samen ook met de cursief gedrukte terugblikken, dragen in belangrijke mate bij aan het oplopen van de spanning in een verhaal met een onverwachte plot. Een goed verhaal waaraan lezers van veertien jaar en ouders zeker veel plezier zullen beleven.

Een sterk concept

Opvallend zijn de overeenkomsten tussen het jongste werk van Maren Stoffels en het oeuvre van Mel Wallis de Vries, de lieveling van de Jonge Jurylezers. Een meervoudig perspectief, flashbacks en een vooralsnog onbekende dader die zich in kleine, losse fragmenten rechtstreeks richt tot de lezer en zo beetje bij beetje meer prijsgeeft over zijn of haar identiteit. Vriendengroepjes waar onder de oppervlakte van alles broeit, een sterk plot...

Ook *Wild*, het nieuwste boek van Wallis de Vries, is weer opgezet volgens dit beproefde concept. Tijdens een eind-examenreis naar Spanje besluiten vier meiden en twee jongens de sleur in een vakantiewoning te doorbreken door eropuit te trekken in een onherbergzaam natuurgebied. Ze verdwalen en mede door het extreem slechte weer raken ze volledig van de buitenwereld afgesloten. De tijd verstrijkt en het is voor de opgetrommelde hulpdiensten schier onmogelijk iets uit te richten. Maar het gevaar komt niet zozeer van buitenaf. Iemand in de groep blijkt niet te vertrouwen en de dood zit de vrienden dicht op de hielen.

Dit spannende verhaal leest lekker weg en is – complimenten voor de uitgever – aantrekkelijk vormgegeven. De

marketing is verder dik in orde met een eigen trailer en op het omslag een foto van de winnares van de wedstrijd voor het nieuwe covermodel, zoals bij de uitgaven van Wallis de Vries te doen gebruikelijk.

Toch vind ik dit boek verhaaltechnisch minder geslaagd. De personen willen op de een of andere manier niet goed uit de verf komen. Kon je je in verhalen als *Klem* (2012) en *Wreed* (2013) nog prima identificeren met de hoofdrolspelers, in *Wild* blijven de verhaalfiguren te oppervlakkig. Dat geldt al helemaal voor de dader. Het slot is bepaald niet een einde zoals we dat van Wallis de Vries gewend zijn. Het is nogal gekunsteld en dat effect wordt versterkt door het feit dat de schrijfster het blijkbaar nodig vond de dader in een lange monoloog met zichzelf een soort van verantwoording te moeten laten afleggen.

Het zal de fans van Wallis de Vries – en dat zijn er heel veel – niets uitmaken. Voor mij echter moet de publiekslieveling en meervoudig bekroonde jeugdthrillerauteur nu haar meerdere erkennen in Maren Stoffels. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over geschikte jeugdboeken, zie <www.eenboekjeopen.nl>.